

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

27 בפברואר 2012

661

ד' באדר התשע"ב

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 189 והוראת שעה) (הטבות מס לקצבה), התשע"ב-2012 382

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 189 והוראת שעה) (הטבות מס לקצבה), התשע"ב-2012

1. תיקון סעיף 1 בפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 1, בהגדרה "קופת גמל", "קופת גמל לתגמולים", "קופת גמל לפיצויים", "קופת גמל לקצבה", "קרן השתלמות" ו"קופת ביטוח", אחרי "קופת גמל לקצבה" יבוא "קופת גמל לא משלמת לקצבה" ובמקום "קופת ביטוח" יבוא "קרן ותיקה", "קופת ביטוח" ו"תכנית ביטוח".
2. בסעיף 3(ה4) לפקודה, בסופו יבוא:

"(3) ריבית ורווחים אחרים שמשך יחיד מקופת גמל לא משלמת לקצבה והנובעים מכספים שהועברו לחשבון חדש כאמור בסעיף 23(א)(א2) או (ב2) לחוק הפיקוח על קופות גמל, יראו אותם כהכנסה מריבית, ואולם רווחים שקיבל כאמור בסכום הפרשי הצמדה שחושבו על הכספים כאמור יראו אותם כהכנסה מהפרשי הצמדה; משך יחיד חלק מהכספים כאמור, יראו אותם כאילו נמשכו על חשבון קרן, ריבית והפרשי הצמדה, באופן יחסי".

ד ב ר י ה ס ב ר

לתגמולים או קופת גמל אישית לפיצויים. כדי לעודד את העמיתים והמוטבים להמשיך ולחסוך את הכספים האמורים כך שיוכלו ליעד אותם לקצבה, מוצע לקבוע כי כספים כאמור, לאחר התחשבות מס, יופקדו בחשבון נפרד בקופת גמל לא משלמת לקצבה על שמו של העמית או המוטב, לפי העניין. אם העמית יבחר בסופו של דבר למשוך את הכספים האמורים שלא בדרך של קצבה הוא יחויב בתשלום מס רווחי הון, שהיה חל אילו הכספים היו מופקדים בתכנית חיסכון ואם הוא ימשוך אותם כקצבה יחולו על הרכיבים האמורים הוראות המשיכה שנקבעו בסעיף 23 לחוק קופות גמל.

סעיף 1 מוצע להוסיף לסעיף 1 לפקודה הגדרות ל"קופת גמל ותיקה" ו"תכנית ביטוח", וזאת כדי להתאים את ההגדרות בפקודה להגדרות בחוק הפיקוח על קופות גמל.

סעיף 2 לאור הגבלת האפשרות בתיקון מס' 3 לחוק קופות גמל להמשיך ולשמור כספי פיצויים שהיו בקופת הגמל לאחר הפרישה מהעבודה וחישוב המס בגינם, אלא אם כן יועדו לקצבה על כל המשתמע מכך, מוצע לאפשר לחוסך להעביר כספים לחשבון חדש בקופת גמל לא משלמת לקצבה שאותם יוכל למשוך שלא בדרך של קצבה, ובלבד שעל הרווחים הצבורים שהיחיד מושך יחולו שיעורי המס החלים על ריבית (ר' תיקון מוצע לסעיף 23 בחוק הפיקוח על קופות גמל, בסעיף 12 להצעת החוק). בהתאם לכך, מוצע לראות את הריבית והרווחים שנצברו על כספים אלה, למעט הפרשי הצמדה, כהכנסה מריבית, בדומה למתווה שנקבע בסעיף 3(ה4) לפקודה לגבי רווחים שנצברו מקרן השתלמות. במקרה שבו יחיד מושך חלק מכספים שנצברו לזכותו בחשבון זה, מוצע לקבוע כי יראו את המשיכה כאילו היא על חשבון הקרן,

כללי במסגרת יישום מדיניות הממשלה לקידום החיסכון ארוך הטווח לקצבה על פני אפיקי חיסכון אחרים, לשם הבטחת רווחתם של היחידים בחברה בעת זקנה, תוקן בשנת 2008 חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005 (להלן – חוק הפיקוח על קופות גמל), בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 3), התשס"ה – 2005 (ס"ח – התשס"ה, עמ' 160) (להלן – תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על קופות גמל).

בתיקון האמור, בוטלה האפשרות לחיסכון בקופות הגמל לתגמולים למטרת קבלת סכום הוני, אפיק חיסכון אשר הקנה לחוסכים בו זכאות להטבות מס. כמו כן נקבע, כי משיכת כספים שיועדו לקצבה באמצעות היוונום לסכום חד-פעמי תותר אך ורק בתנאי שהמושך הותיר בידיו סכום להבטחת קצבה מוערית.

לשם השלמת הרפורמה של עידוד אפיקי החיסכון לקצבה על פני אפיקי חיסכון אחרים, ובעקבות ביטול החיסכון ההוני כמפורט לעיל, מוצע לתקן את פקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה), ולהרחיב את מסגרת הטבות המס הניתנות בעת משיכת כספים באפיק החיסכון לקצבה, וכן להתאים את הוראותיה להוראות חוק הפיקוח על קופות גמל, כנוסחו לאחר תיקון מס' 3.

בנוסף מוצע תיקון גם בחוק הפיקוח על קופות גמל – בהתאם להוראות החוק האמור ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד–1964, במקרה שבו עמית זכאי לכספים ממרכיב הפיצויים בקופת גמל לא משלמת לקצבה או בקופת גמל אישית לפיצויים הוא חייב למשכבם. כך גם לגבי כספים שזכאי להם מוטב של עמית שנפטר, מקופת גמל לא משלמת לקצבה, קופת גמל

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ב, עמ' 110.

3. בסעיף 8(ג) לפקודה, בפסקה (1), אחרי "הפרשי שכר" יבוא "או הפרשי קצבה" ובסופה תיקון סעיף 8 יבוא "לעניין זה, "קצבה" – קצבה המשתלמת מכוח הסדר פנסיה תקציבית כהגדרתו בסעיף 9(16). וכן קצבה כאמור בפסקאות (2) עד (3א) להגדרה "הכנסה מיגיעה אישית" שבסעיף 1.

4. בסעיף 9 לפקודה, במקום פסקה (16) יבוא:
"16) (א) קצבת שאירים הנובעת מתשלומים פטורים;

(ב) קצבת שאירים שאינה נובעת מתשלומים פטורים, המשתלמת מקופת גמל לקצבה או בהתאם לתכנית ביטוח, או המשתלמת מכוח הסדר פנסיה תקציבית, והכל בסכום שאינו עולה על תקרת הקצבה המזכה;
לעניין פסקה זו –

"הסדר פנסיה תקציבית" – הסדר לפי דין או הסכם לרבות הסכם קיבוצי, שלפיו תשולם קצבה מדי חודש בחודשו באופן רציף, מקופת המעביד, לעובד שפרש מעבודתו, במשך כל ימי חייו, ולאחר מותו – לשאירו;
"קצבת שאירים" – קצבה המשולמת עקב פטירתו של אדם, לאחד מאלה:

(1) בן זוגו של הנפטר בעת הפטירה, לרבות מי שהיה הידוע בציבור כבן זוגו של הנפטר;

(2) ילדו של הנפטר, לרבות ילדו המאומץ, וכן ילדו של בן זוגו של הנפטר, ובלבד שטרם מלאו לו 21 שנים או שאין לו כושר להשתכר מעבודה או ממשלח יד;

(3) הורה של הנפטר שכל פרנסתו על הנפטר ערב פטירתו, ואין לו כושר להשתכר מעבודה או ממשלח יד;

"תקרת הקצבה המזכה", "תשלומים פטורים" – כהגדרתם בסעיף 9א;".

ד ב ר י ה ס ב ר

פי הסכם קיבוצי כשפסקאות (6) (קצבאות לנכי מלחמה) ו-16(ג) (קצבאות נכות וזקנה מהביטוח הלאומי), של סעיף 9, אינן חלות לגביה, וזאת בסכום שאינו עולה על קצבה מזכה כהגדרתה בסעיף 9א לפקודה, ובלבד שאם מגיע פטור ממס גם לפי סעיפים 9א או 9ב לפקודה, יינתן הפטור הגבוה מבין השניים.

על פי נוסחו הנוכחי של הסעיף האמור, הפטור אינו חל בעת קבלת קצבת שאירים מקופת גמל לקצבה או תכנית ביטוח. פטור כאמור מוסדר במסגרת סעיף 9א לפקודה, ולפיו ניתן פטור בשיעור של 35% מהקצבה עד התקרה הקבועה בסעיף או פטור על הקצבה המוכרת.

כיום, הפטור המוענק על קצבת שאירים מכוח סעיף 9א לפקודה נמוך מהפטור המעוגן בסעיף 9(16) לפקודה.

בנסיבות אלה מוצע להסדיר את הפטור על קצבאות שאירים במסגרת סעיף 9(16) לפקודה, כך שיינתן פטור על קצבאות שאירים עד לתקרת הקצבה המזכה (8190 שקלים חדשים) גם כאשר משולמות הקצבאות מקופת גמל לקצבה או על פי תכנית ביטוח וכן באמצעות הסדר של פנסיה תקציבית כהגדרתו בתיקון המוצע. על קצבת שאירים הנובעת מתשלומים פטורים כהגדרתם בסעיף 9א, יינתן פטור מלא בלא הגבלה בתקרה.

הריבית והפרשי ההצמדה, באופן יחסי. אם היחיד יעביר את הכספים לקופת גמל משלמת לקצבה, יחולו עליהם ההוראות החלות על קצבה.

סעיף 3 סעיף 8 לפקודה עניינו בחלוקת הכנסה ליותר משנה אחת. סעיף קטן (ג) של הסעיף האמור מאפשר, בפסקה (1) שבו, חלוקה של הכנסה מהפרשי שכר אשר התקבלה בשנת מס אחת, כך שתיוחס לשנים שבהן נוצרו הפרשי השכר, וזאת עד לתקופה של שש שנות מס המסתיימות בשנת המס שבה התקבלה ההכנסה. תכליתו של הסעיף לאפשר יצירת הקבלה בין מועד הפקת ההכנסה למועד הטלת המס.

ההיגיון העומד בבסיס הסעיף האמור חל גם במקרים שבהם קיימת לנישום הכנסה מהפרשי קצבה. לפיכך מוצע לקבוע כי חלוקת ההכנסה לפי פסקה (1) כאמור תחול גם כאשר הנישום זכאי להפרשי קצבה, ובכך תתאפשר פריסה לשנים שאליהן מתייחסים הפרשי הקצבה ולא יותר משש שנים כאמור.

כמו כן מוצע להגדיר בבירור לעניין זה מהם סוגי הקצבאות שלגביהם תינתן ההקלה.

סעיף 4 סעיף 9(16) לפקודה קובע פטור ממס בגין קצבת שאירים המשתלמת על פי חוק או על

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) בהגדרה "קצבה", בסופה יבוא "והכל למעט קצבת שאירים כהגדרתה בסעיף 9(16)";

(ב) במקום ההגדרה "קצבה מוכרת" יבוא:

"קצבה מוכרת" – חלק מקצבה המשולמת על ידי קופת גמל לקצבה שאינה קרן ותיקה, הנובע מתשלומים פטורים;

ד ב ר י ה ס ב ר

את שיעור הפטור הניתן לקצבה המזכה, כך שהסכום ההוני שהופנה למקורות הקצבה יהא פטור במועד קבלת הקצבה.

לסעיף 5(1)

סעיף קטן (א) של סעיף 9א לפקודה מגדיר את המונחים הנדרשים לסעיף ובכלל זה את המונחים "קצבה", "קצבה מוכרת" ו"קצבה מזכה". על פי ההגדרות כנוסחן היום מהווה ה"קצבה המוכרת" חלק מהקצבה לצורך חישוב הפטור על ה"קצבה המזכה". הנוסח הקיים של ההגדרות "קצבה מוכרת" ו"תשלומים פטורים" גורם לאי-בהירות ולפרשנויות שונות שניתנו להן על ידי גופים שונים. כך, לא ברור אילו מהכספים שהפקיד היחיד במקביל למעבידו נחשבים קצבה מוכרת אם בכלל, כמו כן לא ניתן "לצבוע" את ההפקדות הנחשבות לתשלומים פטורים, בשל חוסר היכולת של היחיד להוכיח כי הכספים לא נהנו מהטבות מס. ההגדרות החדשות המוצעות קובעות באופן ברור וודאי מהם התשלומים הפטורים.

להגדרה "קצבה" – מוצע לתקן את ההגדרה "קצבה" שלגביה חלות הוראות סעיף 9א לפקודה, ולמעט ממנה את קצבת שאירים, זאת בשל הטיפול הנפרד לקצבת שאירים המוצע בתיקון לסעיף 9(16) לפקודה (ר' דברי הסבר לסעיף 4 להצעת החוק).

להגדרות "קצבה מוכרת" ו"תשלומים פטורים" – ההגדרות כנוסחן היום קובעות לאמור:

"קצבה מוכרת" – חלק מקצבה המשולמת על ידי קופת גמל לקצבה המנוהלת בידי חברת ביטוח, או המשולמת בידי קופת גמל לקצבה אחרת שהוקמה אחרי יום כ"ט בטבת התשנ"ה (1 בינואר 1995), הנובע מתשלומים פטורים; לעניין זה, "תשלומים פטורים" –

- (1) סכומים שחויבו בתשלום מס כאמור בסעיף 3(37);
- (2) סכומים שהפקיד מקבל הקצבה, ואשר לא היה זכאי בעבורם לניכוי כאמור בסעיף 47;

הגדרת קצבה מוכרת בנוסחה כיום, כוללת בפועל גם כספים אשר נהנו מהטבת מס בעת הפקדתם, הן משום הקושי לזהות כספים שלא נהנו מהטבת מס לפי סעיף 47 לפקודה, המאפשר העברת ההטבה בין קרובים, והן משום שאינה מחריגה כספים אשר נהנו מהטבת המס המעוגנת בסעיף 45 לפקודה.

עוד מוצע להוסיף הגדרה למונח "שאיירים" כך שרק שאירים המוגדרים בסעיף ייהנו מהטבות המס שלפיו, בקבלת הקצבה.

במקביל לתיקון האמור לסעיף 9(16) לפקודה, מוצע להוציא מתחולת סעיף 9א לפקודה את קצבאות שאירים כך שהסעיף יסדיר מעתה וכאות לפטור רק למקבל הקצבה המקורי, על פי גיל או מצב גופני (ר' דברי הסבר לסעיף 5 להצעת החוק) וכן להתאים את הוראות סעיף 9ב לפקודה שעניינו "פטור לקצבה אחרת" (ר' דברי הסבר לסעיף 6 להצעת החוק).

וזה נוסחה של פסקה (16) של סעיף 9 לפקודה שמוצע להחליפה:

"9. פטורים ממס:

...

"(16) קיצבת שאירים המשתלמת על פי חוק או הסכם קיבוצי ופסקאות (6) ו-(16) אינן חלות לגביה, בסכום שאינו עולה על קצבה מזכה כמשמעותה בסעיף 9א, ובלבד שאם מגיע פטור גם לפי סעיפים 9א או 9ב ייתן הפטור הגבוה מבין השניים."

סעיפים 5 ו-11
כללי
סעיף 9א לפקודה, שעניינו בפטור לקצבה המשתלמת מאת מעביד או קופת גמל ולקצבה המשתלמת על פי ביטוח מפני אבדן כושר עבודה, עוסק בשלושה נושאים: פטור על קצבה מזכה, פטור על קצבה מוכרת (והשפעת משיכה של פיצויי פיטורין פטורים ממס על פטורים אלה) וניצול הפטורים על קצבאות כאמור בעת היוונו. כיום מעוגנים בסעיף שני מסלולי פטור חלופיים: פטור ממס, בתנאים המפורטים בו, ל"קצבה מוכרת" כהגדרתה בסעיף, או פטור ממס ל"35% מ"קצבה מזכה" כהגדרתה בו, לפי הגבוה מביניהם, שמקבל יחיד שהגיע לגיל פרישה או שמקבלים שאירים.

כדי לעודד אנשים לבחור באפיקי החיסכון לקצבה על פני אפיקי חיסכון אחרים, מוצע להרחיב את מסגרת הטבות המס הניתנות בעת משיכת הכספים באפיקי חיסכון זה, המעוגנות בסעיף 9א לפקודה.

בנוסף, בעקבות ביטול המסלול ההוני במסגרת תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על קופות גמל, מוצע להגדיל

"תשלומים פטורים" – כל אחד מאלה:

(1) סכומים ששילמו עובד ומעבידו, בעבור העובד, לקופת גמל לקצבה, על חשבון מרכיב תגמולי העובד ועל חשבון מרכיב תגמולי המעביד, העולים על השיעור להפקדה כשהוא מוכפל במשכורתו של העובד או בסכום התקרה, לפי הנמוך מביניהם; לעניין זה, "השיעור להפקדה", "מרכיב תגמולי מעביד", "משכורת" ו"סכום התקרה" – כהגדרתם בסעיף 3(ה3);

(2) כספים שהועברו לחשבון חדש כאמור בסעיף 23(א)(א2) או (ב2) לחוק הפיקוח על קופות הגמל;

(3) סכומים ששילם יחיד בעד עצמו לקופת גמל לקצבה, בלא תשלום מקביל מטעם מעביד, ושהיחיד אינו זכאי בשלהם לזיכוי לפי סעיף 45א או לזיכוי לפי סעיף 47;

(ג) במקום ההגדרה "קצבה מזכה" יבוא:

"קצבה מזכה" – סך כל הקצבאות שמקבל אדם, למעט קצבה מוכרת;

"תקרת הקצבה המזכה" – 8,190 שקלים חדשים;

"גיל הזכאות" – גיל הפרישה או הגיל שבו החל יחיד לקבל קצבה מזכה, כולה או חלקה, לפי המאוחר;

(ד) אחרי ההגדרה "גיל פרישה" יבוא:

"מכפיל ההמרה להון" – 180 או מכפיל אחר שקבע שר האוצר בצו;

(ה) ההגדרה "מענק פטור" – תימחק;

ד ב ר י ה ס ב ר

ושאינו עולה על 4,950 שקלים חדשים לחדש; קצבה שחלק ממנה הוון – תבוא בחשבון לעניין זה הקצבה שהיתה משתלמת אילולא ההיוון.

מוצע להחליף את ההגדרה האמורה כך שקצבה מזכה תכלול את סך כל הקצבאות שמקבל יחיד ולמעט ממנה את הקצבה המוכרת, המטופלת בנפרד לפי הוראות סעיף 9א(ב1) המוצע. בנוסף מוצע להעביר את סכום התקרה הקבוע כיום בהגדרה "קצבה מזכה" להגדרה נפרדת – "תקרת קצבה מזכה", כך ששיעור הפטור הקבוע בסעיף 9א(ב) המוצע ייגזר מסכום התקרה ולא מסכום הקצבה בפועל (אם הוא נמוך מסכום התקרה) – כפי שנעשה היום.

להגדרה "מכפיל ההמרה להון" – ההגדרה המוצעת נדרשת לצורך תיאום וחישוב הפטור הניתן לקצבה או להיוון הקצבה, לפי העניין, על פי מדרד שנקבע על ידי שר האוצר.

לעניין זה יובהר כי המקדם אשר נבחר (180) משקלל בתוכו ממוצע של נתוני המשכורת לאשה ולגבר. כלומר המדובר במקדם כללי ולא אישי.

להגדרה "מענק פטור" – "מענק פטור" מוגדר כיום כ"אותו חלק ממענק פרישה או מחצית אותו חלק ממענק עקב מוות שניתן עליו פטור ממס על פי סעיף 9(א7) ושהתקבל לאחר

מוצע, לתקן את ההגדרה "קצבה מוכרת" כך שתכלול רק את אותו חלק מקצבה המשולמת על ידי קופת גמל לקצבה שאינה קרן ותיקה והנובע מתשלומים פטורים. לעניין זה מוגדרים התשלומים הפטורים ככוללים סכומים אלה:

– סכומים ששילמו העובד ומעבידו בעבורו לקופת הגמל לקצבה על חשבון מרכיב תגמולי העובד והמעביד ואשר עולים על השיעור להפקדה כשהוא מוכפל במשכורתו של העובד או בסכום התקרה, לפי הנמוך מביניהם, כהגדרתם בסעיף 3(ה3) לפקודה;

– סכומים שמקורם בכספי פיצויי פטורים ששולם בגינם המס, או בהורשה של כספים שהיו בקופת גמל, ושאותם היה ניתן בעבר (עד לתיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על קופות גמל) להשאיר בקופת הגמל – תיקון זה נעשה במקביל לתיקון המוצע בסעיף 12 להצעת החוק, לסעיף 23 לחוק הפיקוח על קופות גמל (ר' דברי הסבר לסעיף 12 להצעת החוק);

– סכומים שהופקדו ב"מעמד עצמאי" קרי בלא תשלום מקביל מטעם מעביד, ואשר המפקיד לא היה זכאי בשל הפקדתם לזיכוי לפי סעיף 45א לפקודה או לזיכוי לפי סעיף 47 לפקודה.

להגדרה "קצבה מזכה" – כיום מוגדרת "קצבה מזכה" כ"אותו חלק מהקצבה או מסך כל הקצבאות שמקבל אדם

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) קצבה מזכה שמקבל יחיד שהגיע לגיל פרישה, תהיה פטורה ממש עד לסכום שלא יעלה על 67% מתקרת הקצבה המזכה";

(3) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) הקצבה המוכרת שמקבל אחד מאלה פטורה ממש:

(1) יחיד שמלאו לו 60 שנים;

(2) יחיד שפרש פרישה מוקדמת כאמור בפסקה (2) להגדרה "גיל פרישה" שבסעיף קטן (א).";

ד ב ר י ה ס ב ר

ובלבד שאם הקצבה משתלמת מאת המעביד, שלא על פי חוק או הסכם קיבוצי, לא יעלה הסכום הפטור על 69 שקלים חדשים לחודש לכל שנת עבודה."

מוצע להגדיל את שיעור הפטור הניתן ליחיד כאמור באופן מדורג במשך 13 שנים וזאת עד לפטור בשיעור של 67% מתקרת קצבה מזכה כהגדרתה בתיקון המוצע (8.190) שקלים חדשים, נכון לשנת המס 2012, וזאת בהתאם לשיעורים המפורטים להלן:

- בשנות המס 2012 עד 2015 סכום הפטור יהיה עד לסך השווה ל 43.5% מתקרת קצבה מזכה;

- בשנות המס 2016 עד 2019 סכום הפטור יהיה עד לסך השווה ל 49% מתקרת קצבה מזכה;

- בשנות המס 2020 עד 2024 סכום הפטור יהיה עד לסך השווה ל 52% מתקרת קצבה מזכה;

- בשנת המס 2025 ואילך סכום הפטור יהיה עד לסך השווה ל 67% מתקרת קצבה מזכה.

בנוסף וכפי שיפורט להלן בדברי ההסבר לפסקה (3) של סעיף 5 להצעת החוק, מוצע להתייחס בנפרד לקצבה מוכרת ולתת פטור מלא בגין קצבה כאמור, שמקורה בסכומים אשר לא נהנו מהטבת מס בעת הפקדתם, בלא קשר לפטור הניתן לקצבה המזכה.

לסעיף 5(3)

סעיף 9א(ב) לפקודה קובע פטור לקצבה מוכרת שמקבל יחיד אשר הגיע לגיל 60 והוא אינו זכאי להטבת מכוח סעיף 9א(ב) לפקודה, וזה נוסחו:

"(ב) הקצבה המוכרת שמקבל יחיד שמלאו לו 60 שנה, והוא אינו זכאי להטבת לפי סעיף קטן (ב), פטורה ממש."

בשל ההפרדה בין קצבה מזכה לקצבה מוכרת במנגנון הפטור, ובעקבות השינויים בהגדרה של הקצבה המוכרת ומתן הפטור כאמור, בלא תלות בקצבה המזכה, מוצע להוסיף לסעיף האמור את חלופת הזכאות לקצבה מוכרת הנובעת מפרישה מוקדמת. משמע, הפטור ממש יינתן על מלוא הקצבה המוכרת, החל במועד שבו הגיע בעל הקצבה לגיל 60 או בעת פרישתו פרישה מוקדמת

כ"ו באדר ב' התשל"ג (31 במרס 1973), למעט מענק נוסף לקצבה ששולם -

(1) על פי סעיף 18 לחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גימלאות), התשי"ד-1954;

(2) לשוטר או סוהר על פי סעיף 22 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התשל"ל-1970, בכפוף לסעיף 77 לחוק האמור;

(3) לעובד שירותי הבטחון כפי שיקבע ראש הממשלה."

מוצע לבטל הגדרה זו לאור שינוי הפרמטרים בנוסחת השילוב שבסעיף 9א(ג) המוצע (ר' דברי הסבר לסעיף האמור) ובשל ההגדרה המוצעת ל"מענקים פטורים" באותו סעיף. בפקודה כנוסחה היום הפטור הניתן מכוח סעיף 9א(ב), כפוף לכך שהנישום לא נטל מענקים פטורים בגין השנים שבשלהן משתלמת לו קצבה, ובמקרה שנטל מענקים פטורים כאמור, הופחת סכום הפטור שלו היה זכאי. עם זאת לכוחות הביטחון כמשמעותם בהגדרה "מענק פטור" לא נלקחו בחשבון המענקים הפטורים אשר שולמו להם בעת פרישתם, דהיינו הסכום הפטור לפי סעיף 9א(ב) לפקודה לא הופחת בשל מענקים פטורים שקיבלו.

בתיקון מוצע לבטל הטבה ייחודית זו, שכן כוחות הביטחון ייהנו מהעלאת שיעור הפטור למי שהגיע לגיל פרישה עד ל 67% מתקרת הקצבה המזכה, ככל הנישומים. לעניין זה ראה גם הוראת מעבר החלה גם על מענקים שקיבלו אנשי כוחות הביטחון, בסעיף 13(ה) ולפיהם מענקים שלא הובאו בחשבון לפני תחילת החוק המוצע, לא יובאו בחשבון גם לאחוריו.

לסעיף 5(2) ולסעיף 11

סעיף 9א(ב) לפקודה, כנוסחו היום, מקנה ליחיד אשר הגיע לגיל פרישה כהגדרתו בסעיף 9א(א) לפקודה, פטור ממש של 35% מסכומי הקצבה שמקבל היחיד עד לתקרה של 8,190 שקלים חדשים נכון לשנת המס 2012, או פטור לקצבה מוכרת, לפי הגבוה מביניהם, וזה נוסחו:

"(ב) הקצבה המוכרת או 35% מקצבה מזכה, לפי הגבוה מביניהם, שמקבל אחד מאלה, פטורים ממש:

(1) מי שהגיע לגיל פרישה;

(2) נמזקה;

(3) שאירים;

(4) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) (1) בסעיף קטן זה –

"יתרת ההון הפטורה" – הסכום המתקבל מהפחתת הסכום האמור בפסקת

משנה (ב) מהסכום האמור בפסקת משנה (א):

(א) סכום השווה ל-67% מתקרת הקצבה המזכה כשהוא מוכפל במכפיל ההמרה להון;

(ב) המענקים הפטורים כשהם צמודים למדד מהיום שבו התקבל עד יום 1 בינואר בשנה שבה חל גיל הזכאות, ומוכפלים במקדם; לעניין זה, "מקדם" – סכום השווה ל-35% מתקרת הקצבה המזכה כשהוא מוכפל במכפיל ההמרה להון ומחולק בסכום המתקבל מהכפלת הסכום הפטור המרבי לכל שנת עבודה כאמור בסעיף 9(א7)(א)(2) ב-32;

"מענקים פטורים" – סכום המענקים הפטורים לפי סעיף 9(א7)(א) שקיבל יחיד בעד שנות עבודתו שקדמו לגיל הזכאות, ולא יותר מ-2 שנות עבודה, ולמעט מענקים שקיבל יחיד שחלה עליו פסקה (2) להגדרה "גיל פרישה" שבסעיף קטן (א).

(2) על אף הוראות סעיף קטן (ב), נישום הזכאי לפטור ממס לפי הסעיף הקטן האמור, שקיבל גם מענקים פטורים, לא יעלה סכום הפטור לגביו, לפי אותו סעיף קטן, על יתרת ההון הפטורה כשהיא מעודכנת לפי הוראות פסקה (3), ומחולקת במכפיל ההמרה להון.

ד ב ר י ה ס ב ר

אם מקבל הקיצבה בחר לשלם מס על אותו חלק מהמענקים הפטורים השווה להפרש כפול במספר שנות העבודה שבשלהן משתלמים המענקים;

(2) לעניין חישוב הסכום הכולל, יובא בחשבון –

(א) אם המענק נתקבל לאחר תחילת קבלת הקיצבה, או בתוך חמש שנים שלפני תחילת קבלתה – מלוא הסכום;

(ב) אם המענק נתקבל בין השנה השישית לבין השנה החמש-עשרה שלפני תחילת קבלת הקיצבה – הסכום האמור בפסקת משנה (א) פחות 10% לכל שנה מהשנה השישית לקבלת המענק ועד השנה החמש-עשרה.

המנגנון הקבוע בסעיף קטן (ג) האמור, בנוסחו כיום, מורכב ביותר, ולפיכך, יוצר חוסר ודאות בקרב נישומים, ובמקרים מסוימים הנוסחה הקבועה בו אף מביאה לתוצאה בלתי סבירה.

בנוסף, הולכת וגוברת השאיפה לעודד את החוסכים להותיר את הכספים שנתקבלו כמענק פרישה, בקופות הגמל לקצבה, לשם הבטחת רווחתם בעתיד. לאור האמור מוצע, לקבוע מנגנון חישוב חלופי פשוט ובהיר שיעניק יתרון מובהק להותרת כספים שנחסכו לצורך מענקי פרישה בקופת הגמל עד לגיל הפרישה לצורך משיכתם כקצבה.

בשל נכות יציבה בדרגה של 75% או יותר שנקבעה לפי אחד מהחוקים המפורטים בסעיף 5(9) לפקודה.

לסעיף 5(4)

סעיף 9(ב) לפקודה בנוסחו כיום, המקנה פטור של 35% מהקצבה המזכה, מטרתו להשוות בין מי שקיבל מענקי פרישה פטורים מכוח סעיף 9(א7) לפקודה, לבין מי שהכספים שנחסכו בעבורו למטרה זו נותרו בקופת הגמל שלו עד למשיכתם כקצבה. לפיכך, הפטור הניתן מכוח סעיף קטן (ב) כפוף לכך, שהנישום לא קיבל מענקים פטורים בגין השנים שבשלהן משתלמת לו קצבה, ובמקרה שבו קיבל מענקים פטורים כאמור, מופחת סכום הפטור שלו הוא זכאי בהתאם למנגנון חישוב הקבוע בסעיף קטן (ג) של סעיף 9 לפקודה, הידוע גם כ"נוסחת השילוב".

סעיף קטן (ג) האמור, בנוסחו היום, קובע לאמור:

"(ג) (1) מי שלאחר תחילת תשלום הקצבה או תוך 15 שנה שלפני תחילת התשלום קיבל גם מענקים בשל השנים שבעדן משתלמת הקיצבה, וסך כל המענקים הפטורים מחולק במספר שנות העבודה שבשלהן הם נתקבלו, בצירוף סכום הקיצבה המזכה החודשית, עולה על 8190 שקלים חדשים לחודש (להלן – הסכום הכולל) יופחת הסכום הפטור החודשי של הקיצבה בסכום השווה למכפלת הקיצבה המזכה בהפרש שבין הסכום הכולל ל-8190 שקלים חדשים (להלן – ההפרש), מחולקת בסכום הכולל; הוראה זו לא תחול

(3) ב-1 בינואר של כל שנת מס, החל ב-1 בינואר של השנה שבה חל גיל הזכאות, תתואם יתרת ההון הפטורה בהתאם להוראות סעיף 120ב.1;

(5) סעיף קטן (ד) – בטל;

(6) במקום סעיף קטן (ה) יבוא:

(ה') (1) סכום שקיבל יחיד עקב היוון קצבאות – פטור ממס עד לסכום כולל שלא יעלה על 67% ממכפלת תקרת הקצבה המזכה במכפיל ההמרה להון, ואם קיבל היחיד מענקים פטורים כאמור בסעיף קטן (ג) – עד ליתרת ההון הפטורה כהגדרתה בסעיף הקטן האמור, ובלבד שהיחיד הגיש לפקיד השומה בקשה לקבלת פטור על סכום מהוון לפי פסקה זו, בטופס שקבע המנהל, לא יאוחר מתום 90 ימים מהיום שבו ניתן לו לראשונה פטור ממס בשל קצבה מזכה לפי סעיף זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

כך לדוגמה יחיד שצבר בקופת גמל לקצבה 2.5 מיליון שקלים חדשים המאפשרים לו קצבה חודשית בגובה של 10,000 שקלים לפי מקדם אישי שנקבע בינו לבין חברת הביטוח בשיעור של 250. אותו יחיד משך כספי פיצויים במועד הפרישה מעבודתו בגיל 40 בסכום כולל של 120,000 שקלים חדשים והמדד הידוע ביום המשיכה היה 90. המדד בחודש ינואר שבשנת הפרישה לקצבה הוא 150. חישוב הפטור לגבי אותו יחיד יהיה כלהלן: אלמלא משך פיצויים היה הסכום הפטור 5,500 שקלים חדשים, אלא שהוא קיבל מענקים פטורים ולאחר התאמה למדד והכפלה במקדם של 1.35 מתקבלת פגיעה בפטור בגובה של: $120,000 \times (150/90) \times 1.35 / 180 = 1,500$ ולכן יקבל פטור על סכום של 4,000 שקלים חדשים.

לסעיף 5(5)

סעיף 9א(ד) לפקודה קובע לאמור:

"(ד) נישום שבחר לשלם מס על חלק המענק כאמור בסעיף קטן (ג), יחולק חלק זה, בחלקים שווים, לתקופה של עד שש שנות מס המסתיימת בשנה שבה נתקבל המענק, ואולם רשאי המנהל, לפי בקשת הנישום, להתיר חלוקה לתקופה אחרת בתנאים שיקבע, לרבות תשלום מקדמה."

מוצע לבטל את הסעיף האמור, שכן אין בו צורך לאור המנגנון החדש של נוסחת השילוב, המוצע בסעיף 9א(ג) (ר' דברי הסבר לפסקה (4) של סעיף 5 להצעת החוק).

לסעיף 5(6)

סעיף קטן (ה) של סעיף 9א לפקודה, בנוסחו כיום, מקנה פטור ממס בגין סכום המתקבל עקב היוון קצבה פטורה, וזאת עד לסכום שהיה מתקבל מהיוון 35% מהקצבה המזכה, וזה נוסח:

"(ה) (1) סכום המתקבל עקב היוון קצבה פטורה – פטור ממס ובלבד שסכום זה לא יעלה על הסכום שהיה מתקבל מהיוון 35% מהקצבה המזכה;

על פי המנגנון המוצע, הפטור לקצבה הקבוע בסעיף קטן (ב) של סעיף 9 לפקודה, יושפע ממענקים פטורים שקיבל הנישום, כך שסכום הפטור לגביו לא יעלה על יתרת ההון הפטורה כהגדרתה בסעיף קטן (ג) המוצע של סעיף 9 האמור. לצורך חישוב הפטור לקצבה ליחיד שקיבל גם מענקים פטורים כאמור, יופחת מסכום הפטור לקצבה (שאליו מפנה פסקת משנה (א) להגדרה המוצעת ל"יתרת ההון הפטורה", והוא: סכום השווה ל-67% מתקרת הקצבה המזכה כשהוא מוכפל במכפיל המרה להון). סכום המענקים הפטורים כשהוא ממורד ומוכפל במקדם כהגדרתו המוצעת (ר' פסקת משנה (ב) להגדרה המוצעת ל"יתרת ההון הפטורה"). המענקים הפטורים שיופחתו הם מענקים שקיבל יחיד בפטור ממס בעד 32 שנות עבודה לכל היותר, שקדמו לגיל הזכאות, אשר מוגדר כגיל הפרישה או כגיל שבו החל יחיד לקבל קצבה מזכה, כולה או חלקה, לפי המאוחר. כלומר, לגבי יחיד שיחל לקבל קצבה בגיל הפרישה (המוגדר כיום כגיל 67 לגבר ו-62 לאישה), או בגיל מאוחר יותר (אם עבד לאחר גיל הפרישה), יובאו בחשבון, לצורך חישוב הפטור שלו הוא זכאי בשל קצבה כאמור, מענקים שקיבל בשל 32 שנות עבודתו האחרונות. יובהר, כי במטרה להעניק יתרון לקצבה על פני סכום הוני, יוכפל סכום המענקים במקדם. המקדם חושב כך שמי שהיה מושך פיצויי פיטורים ומנצל את מלוא הפטור הניתן לפיצויי פיטורים על פי הוראות סעיף 9(א7) לפקודה בגין 32 שנות עבודה, היה מפחית את מלוא הפטור הנובע מ-35% מתקרת הקצבה המזכה. לפיכך כל שקל מהמענק שיימשך בפטור כשהוא מוכפל במקדם, יפחית את הפטור לקצבה, וכן את הפטור הניתן בהיוון קצבה. יובהר, כי מענקים פטורים שמשך נכה שחלה עליו פסקה (2) להגדרה "גיל פרישה" כנוסחה בסעיף 9א(א) לפקודה, לא יובאו בחשבון לצורך נוסחת השילוב ולא יפגעו בפטור של הנכה לקצבה.

(2) ניתן פטור ממס לפי פסקה (1), יופחת סכום הפטור לפי סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) בסכום השווה לסכום הפטור לפי פסקה (1) כשהוא מחולק במכפיל ההמרה להון.

(3) על אף הוראות סעיף 121 לפקודה, על סכום שהתקבל עקב היוון קצבה מוכרת, אשר אינו פטור ממס לפי פסקה (1), יוטל מס רק בשל מרכיב הרווח היחסי, בשיעור של 15%; לעניין זה –

”מרכיב הרווח היחסי” – הסכום המתקבל מחלוקת הסכום האמור בפסקת משנה (א) בסכום האמור בפסקת משנה (ב):

(א) הסכום שהתקבל עקב היוון קצבה מוכרת, כשהוא מוכפל בהפרש החיובי שבין היתרה הצבורה לבין התשלומים הפטורים;
(ב) היתרה הצבורה;

ד ב ר י ה ס ב ר

אשר היה משולם על ידם באפיקי השקעה אחרים. עם זאת, כדי לעודד אנשים להשקיע כספים בקופות הגמל לקצבה בלא חשש מכפל מס במקרה של משיכה הונית מוצע לקבוע בפסקה (3) של סעיף קטן (ה), כפי שיוסבר להלן, כי על אף הוראות סעיף 121 לפקודה, על סכום שהתקבל עקב היוון קצבה מוכרת לא יוטל מס על מרכיב הקרן בסכום המהוון ומרכיב הרווח ימוסה בשיעור של 15%.

עוד מוצע לקבוע בפסקה (1) האמורה, כי תנאי לקבלת פטור לפיה הוא הגשת הבקשה לפקיד שומה לקבלת פטור על ההיוון כאמור, לא יאוחר מתום 90 ימים לאחר שהיחיד פנה לראשונה למשרדי פקיד השומה לבקש פטור על הקצבה או להוון את הפטור על הקצבה כאמור. 90 הימים נועדו להבטיח כי היחיד שקיבל החלטה משמעותית לשארית ימיו, יוכל לבחון אותה ולשנות את דעתו. עוד נקבע כי הבקשה תוגש בטופס שקבע המנהל, כדי להבהיר את ההשלכות שיש לבחירתו של היחיד, על הפטור ממס בגין הקצבה.

בפסקה (2) של סעיף קטן (ה) נקבע מנגנון הפגיעה בפטור ממס על הקצבה, הנובע ממיכת סכום הוני פטור, קרי סכום שנמשך כהיוון הקצבה כמתואר בפסקה (1). כדי לחשב את סכום הקצבה הפטור לאחר שנמשך סכום מהוון בפטור, נקבע מנגנון שלפיו מסכום הקצבה הפטור יופחת הסכום המהוון שנמשך בפטור, כשהוא מחולק במכפיל ההמרה להון, כאשר התוצאה המתקבלת משקפת את סכום הקצבה הפטור לאחר משיכת סכום מהוון כאמור.

בנוסף וכפי שצוין לעיל, מוצע לקבוע, בפסקה (3) של סעיף קטן (ה), כי על אף הוראות סעיף 121 לפקודה, על סכום שהתקבל עקב היוון סכום הנובע מתשלומים פטורים, אשר אינו פטור לפי פסקה (1) של סעיף קטן (ה), כנוסחה המוצע, יוטל מס רק בגין מרכיב הרווח בחלק היחסי בשיעור של 15%. לעניין זה מוצע להגדיר את ”מרכיב הרווח היחסי” כסכום שהתקבל עקב היוון קצבה מוכרת, כשהוא מוכפל בהפרש החיובי שבין היתרה הצבורה לבין התשלומים הפטורים כהגדרתם המוצעת, וסכום זה יש לחלק ביתרה הצבורה.

(2) ניתן פטור ממס לפי פסקה (1) לחלק מקצבה שהוון, יופחת מסכום הקצבה החודשית הפטורה לפי סעיף קטן (ב), בשנות המס שבשלהן הוון אותו חלק מהקצבה, סכום השווה לקצבה החודשית הפטורה שהוונה, כשהוא מוכפל ביחס שבין הסכום הנקוב בהגדרה ”קצבה מוכה” בשנת המס שבה משולמת הקצבה, לבין הסכום שהיה נקוב באותה הגדרה בשנת המס שבה נעשה ההיוון.”

לאור השינויים המוצעים בהצעת חוק זו, שלפיהם, יוגדלו בהדרגה שיעורי הפטור לקצבה, יינתן לכלל הנישומים פטור אחיד בסכום המהווה שיעור מסכום קבוע, ויינתן פטור מלא בגין הקצבה המוכרת, מוצע, כי הסדר קבלת הפטור בעת היוון קצבה יותאם להסדר החדש המוצע לפטור מקצבה, כדלקמן:

הסכום המרבי הפטור בהיוון יותאם לשיעורי הפטור המוגדלים לקצבה במסגרת הצעת חוק זו. לפיכך, מוצע כי האמור בפסקה (1) של סעיף קטן (ה) האמור, יימחק, ובמקומו ייקבע כי סכום המתקבל עקב היוון קצבאות פטורות, יהיה פטור ממס ובלבד שסך כל הסכום המהוון הפטור לא יעלה על 67% ממכפלת 8,190 שקלים חדשים במכפיל ההמרה להון כפי שהוגדר בסעיף קטן (א) של סעיף 9א המוצע, ואם יחיד קיבל מענקים פטורים – לא יעלה על יתרת ההון הפטורה כהגדרתה בסעיף 9א(ג) המוצע. לעניין זה יצוין כי לפי סעיף 11 להצעת החוק, שיעורי הפטור לעניין הסכום המרבי הפטור ייקבעו בהוראות שעה לשנים 2012 עד 2024 באופן מדורג בהתאם לשיעורי הפטור המדורגים על הקצבה המוכה – משיעור של 43.5% בשנת המס 2012 עד לשיעור של 67% בשנת המס 2025.

יובהר כי קביעת הסכום המרבי לפטור בהיוון, המתבסס על אותו מכפיל המרה אחיד, נועד להגשים אינטרסים של שוויון בין נישומים בעת היוון סכומי קצבה.

פטור מלא בגין כספי קצבה מוכרת, לרבות בגין הרווחים שנצברו בינם, יינתן רק בתנאי שהכספים יימשכו כקצבה, וזאת כדי למנוע שימוש לרעה באפיק ההשקעה של קופות הגמל לקצבה על ידי בעלי הון, לצורך הימנעות מתשלום מס

"היתרה הצבורה" – הכספים שנצברו לזכותו של יחיד בחשבונו בקופת גמל לקצבה שאינה קרן ותיקה, עד למועד חישוב רווחי הקופה שקדם לגיל הזכאות של היחיד, והנובעים מתשלומים פטורים:"

(7) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

(1) יחיד שנפטר לאחר שמלאו לו 75 שנים וטרם החל לקבל קצבה מוכרת, יראו אותו כמי שהיוון את הקצבה המוכרת ערב פטירתו ויחולו על היוון כאמור הוראות סעיף קטן (ה).

(2) על אף האמור בפסקה (1), תשלומים פטורים שהיו בקופת הגמל של היחיד בעת שנפטר (בפסקה זו – תשלומים פטורים בעת הפטירה) וכן ריבית ורווחים הנובעים מהם, שהועברו לקופת גמל משלמת לקצבה של יורש לשם משיכתם כקצבה מוכרת, יהיו פטורים ממס אם נמשכו כקצבה, ואולם אם ביקש היורש להוונם יחולו על ההיוון הוראות סעיף קטן (ה) ויראו לעניין זה כתשלומים פטורים רק את התשלומים הפטורים בעת הפטירה. (3) יחיד שנפטר לאחר שהתחיל לקבל קצבה מוכרת מקופת גמל לקצבה והובטח לו מספר מזערי של תשלומי קצבה שישולם לו, ולאחר פטירתו – ליורשיו, יראו ביתרת התשלומים המשולמים ליורשיו כקצבה או כקצבת שאירים, לפי העניין, ואולם אם ביקש היורש להוון את יתרת התשלומים יחולו על ההיוון הוראות סעיף קטן (ה)(3).

ד ב ר י ה ס ב ר

היוון כאמור הוראות סעיף קטן (ה) המוצע לסעיף 9א לפקודה. הצורך במנגנון כאמור נובע מחד גיסא מהרצון לעודד הפקדת סכומים בלתי מוגבלת לשם משיכתם כקצבה מוכרת, ומאידך גיסא מהצורך למנוע שימוש בכספים שיועדו לקצבה המוכרת כתכנית הורשה פטורה ממס העוקפת את המס המוטל על שוק ההון.

עם זאת מוצע לקבוע כי ההוראה המוצעת בפסקה (1) של סעיף קטן (ו) האמור לא תחול במקרה שבו הועברו כספי המוריש לקופת גמל משלמת לקצבה של יורש לשם משיכתם כקצבה מוכרת, וזאת הן לגבי התשלומים הפטורים שהיו בקופת הגמל של יחיד בעת שנפטר והן לגבי הריבית והרווחים הנובעים מהם. זאת, מכיוון שבמשיכת הכספים כקצבה מממש היורש את הכוונה המקורית של עידוד החיסכון הקצבתי. עם זאת, במקרים שבהם הכספים נמשכו לשם מטרה כאמור ואולם בשלב מאוחר יותר בהר היורש להוונם, יחול על היוון כאמור סעיף (ה) המוצע ויראו כתשלומים פטורים רק את התשלומים הפטורים של המוריש בעת הפטירה, קרי – בגין הריבית והרווחים שנצברו על תשלומים פטורים אלה לא יחול פטור ממס.

פסקה (3) של סעיף קטן (ו) המוצע עניינה במקרה שבו הובטח ליחיד מספר מזערי של תשלומי קצבה שישולמו לו ולאחר פטירתו – ליורשיו. מוצע כי יראו בסכומים שיקבלו היורשים כקצבה (במקרה שבו מדובר ביורש שאינו מוגדר כשאיר) או כקצבת שאירים, ואם בחר היורש להוון את

יתרה צבורה היא הסכומים שצבר יחיד בקופת גמל לקצבה שאינה קרן ותיקה והם נובעים מתשלומים פטורים. יובהר כי יתרה צבורה מתייחסת לכספים האמורים שנצברו עד למועד חישוב רווחי הקופה שקדם לגיל הזכאות של היחיד.

מטרת הסעיף היא להתאים את הוראות הפקודה לחוק הפיקוח על קופות הגמל, שלפיו ניתן להוון כל סכום המצוי בקופת הגמל, מעבר לקצבה המזערית. כאמור לעיל, בהתאם לפסקה (1) היוון הקצבה פטור כפי שפטורה הקצבה המזכה, קרי עד לגובה של 67% מתקרת הקצבה המזכה. משיכה הונית מעבר לסכום זה תחויב במס בדיוק כפי שהיתה מחויבת לו היה סכום זה מושקע בשוק ההון. לשם הפשטות ומכיוון שלא ניתן לחשב את הסכום האינפלציוני שנובע מכספי הקצבה, נבחר מנגנון המיסוי של נכסים שאינם צמודים.

לסעיף 5(7)

לשם מניעת תכנוני מס וניצול קופת הגמל לקצבה למטרת הורשת סכומים בפטור ממס שלא היה ניתן בהשקעה מקבילה בשוק ההון, מוצע לקבוע, בפסקה (1) של סעיף קטן (ו) המוצע לסעיף 9א לפקודה, כי אדם אשר חסך בקופת גמל לקצבה מוכרת, ונפטר לאחר שמלאו לו 75 שנה ובטרם החל לקבל את הקצבה המוכרת, יראו אותו כאילו היוון את הקצבה המוכרת ערב פטירתו ויחולו על

6. בסעיף 9ב לפקודה, המילים "או שמקבלים שאירים" – יימחקו, ואחרי "כמשמעותה" תיקון סעיף 39 בסעיף 9א(א) יבוא "או שמקבלים שאירים ואשר אינה פטורה לפי סעיף 9(16)".
7. בסעיף 32(9)(א) לפקודה – תיקון סעיף 32

(1) במקום פסקת משנה (2) המסתיימת במילים "ממשכורתו הקובעת של החבר" יבוא:

"(2) תשלומים לקופת גמל לקצבה, בעד מרכיב הפיצויים כהגדרתו בחוק הפיקוח על קופות גמל, ששילמה חברה כאמור בפסקת משנה (1) בשל חבר, בסכום העולה על 11,950 שקלים חדשים, ותשלומים לקרן השתלמות בסכום העולה על 4.5% ממשכורתו הקובעת של החבר;

(3) קצבה ששילמה חברה כאמור בפסקת משנה (1) למי שהיה עובד בחברה ובעל שליטה בה או לקרובו, העולה על משכורתו הממוצעת בתקופת עבודתו ומוכפלת ב-1.5% בשל כל שנת עבודה; בפסקה זו, "משכורת ממוצעת" – סך כל הכנסתו של העובד מעבודה כאמור בסעיף 2(2) במהלך כל שנות עבודתו בחברה, חלקי שנות עבודתו בחברה";

(2) בסיפה, במקום "לפי הנסיבות; לעניין זה" יבוא "לפי הנסיבות; לעניין פסקה זו".

ד ב ר י ה ס ב ר

מ־7,230 שקלים חדשים ולמעט תשלומים לקרן השתלמות, ובלבד שלא יותר בניכוי סכום העולה על 4.5% ממשכורתו הקובעת של החבר";

בבסיס ההוראה האמורה טמונה ההנחה כי לחברה כאמור שליטה על התשלומים בעד חבריה ותכליתה של ההוראה למנוע ניצול לרעה של הוראות הפקודה בנסיבות אלה, על ידי הפרשה מלאכותית לקופות גמל למטרות שונות, תוך ניצול הטובה של ניכוי הוצאה מההכנסה החייבת מחד גיסא, וניצול הטבות המס בעת משיכת הכספים מהקופות, מאידך גיסא, וזאת בלא הגשמת התכליות שבבסיס ההטבות השונות.

לאור השינויים שחלו בהוראות הפקודה בשנים האחרונות, והקשחת התנאים למשיכת כספים מקופות הגמל שלא על דרך של קצבה, פחת החשש ממחלכים שמטרתם הפחתת מס בלבד, ולפיכך, אין עוד צורך בהגבלת הסכומים המופקדים על ידי חברה כאמור, לקופת גמל לקצבה מעבר למגבלה הכללית הקבועה בסעיף 17(5) לפקודה, המתיר הוצאה כאמור עד לשיעור מגובה ההכנסה של החבר בהתאם לתנאי סעיף 22 לחוק הפיקוח על קופות גמל.

עם זאת, החשש כי אייגבלת סכומי ההפקדה למטרת פיצויים ינוצל לרעה על ידי הפקדת כספים לקופות גמל למטרה זו בהתאם להיקף ההכנסות או ההפסדים של החברה בשנה מסוימת עודנו קיים, ולפיכך, יש להותיר על כנה את המגבלה הקיימת לעניין תקרת ההפקדה המותרת בניכוי לפיצויים, הצמודה לתקרת הפטור למענקי פרישה הקבוע בסעיף 9(7א) לפקודה.

כמו כן, מאותן סיבות, יש להותיר על כנה את המגבלה הקיימת לעניין התרה בניכוי של סכומים ששולמו לקרן השתלמות, עד לסכום השווה ל-4.5% ממשכורתו הקובעת

הקצבה – יחולו על היוון כאמור הוראות סעיף קטן (ה)(3) המוצע לסעיף 9א לפקודה.

סעיף 6 סעיף 9ב לפקודה קובע פטור ממס בשיעור של 35% על הכנסות שמקורן בסעיף 2(5) לפקודה, שמקבלים נישומים בהגיעם לגיל פרישה כהגדרתו בסעיף 9א(א) או שמקבלים שאירים ושאינם בגדר קצבה כמשמעותה בסעיף 9א לפקודה (קצבה המשתלמת מאת מעביד, מאת קופת גמל או על פי תכנית ביטוח).

מוצע להתאים את הוראות הסעיף האמור לתיקון המוצע לסעיפים 9(16) ו-9א לפקודה, בסעיפים 4 ו-5 להצעת החוק, שלפיו הפטור ממס לעניין קצבאות שאירים מקופת גמל, מתכנית ביטוח או על פי דין יטופל במסגרת סעיף 9(16), ולקבוע כי כאשר המדובר בהכנסה לשאירים שמקורה בסעיף 2(5) לפקודה, והכנסה זו אינה קצבה הפטורה לפי סעיף 9(16) כנוסחו המוצע, יינתן הפטור הקיים בסעיף 9ב לפקודה.

סעיף 7 סעיף 32(9)(א) לפקודה קובע, בפסקת משנה (2) שבו, כי לא יתרו בניכוי תשלומים ששילמה חברה אשר היא בשליטתם של לא יותר מחמישה בני אדם, כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה, לקופת גמל בשל חבר, למעט תשלומים לקופת גמל לפיצויים או לקצבה בשיעורים ובתנאים שנקבעו בסעיף 22 לחוק הפיקוח על קופות גמל עד לתקרה הקבועה בפסקת המשנה האמורה, ולמעט תשלומים לקרן השתלמות עד לסך של 4.5% ממשכורתו הקובעת של החבר. וזה נוסחה של פסקת משנה (2) האמורה:

"(2) תשלומים לקופת גמל ששילמה חברה כאמור בפסקת משנה (1) בשל חבר, למעט תשלומים לקופת גמל לפיצויים או לקצבה בשיעורים ובתנאים שנקבעו בתקנות לפי סעיף 22 לחוק הפיקוח על קופות גמל אך לא יותר

(1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

”(א1) תקנות לפי סעיף קטן (א) לא יחולו על כספים שסכום המס החל עליהם לפי הוראות פקודה זו גבוה מסכום המס שיחול עליהם בשל החלת התקנות כאמור, ויחולו לגביהם הוראות פקודה זו.”;

(2) סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) – בטלים.

ד ב ר י ה ס ב ר

(א) הפקדות אשר לא הוחלו עליהן הוראות סעיף 3(ה3);

(ב) הפקדות אשר היה זכאי בעבורן לזיכוי ממס בשיעורים הקבועים בסעיף 45א(ב);

(ג) הפקדות אשר היה זכאי בעבורן לזיכוי נוסף לפי סעיף 47(ב1) סיפה;

(ד) הפקדות אשר שיעורי התשלום שהוחלו עליהן היה השיעור שנקבע לפי סעיף 22 לחוק הפיקוח על קופות גמל לענין ניהולה ואישורה של קופת גמל, לגבי תשלומים לקופות גמל לקיצבה והשיעור עלה על השיעור החל באותה העת על קופת גמל שאינה קופת גמל לקיצבה.

(ג) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו על אלה:

(1) כספים הפטורים ממס לפי סעיף 9א(ה);

(2) כספים המשולמים בשל מחויבותו של מעביד לפי חוק פיצויי פיטורים, התשכ”ג-1963, אשר חל עליהם סעיף 9(א7);

(3) כספים אשר סכום המס החל עליהם לפי סעיף 5(2) ולפי סעיפים 9א ו-9ב גבוה מסכום המס החל בהתאם לתקנות שהותקנו לפי סעיף קטן (א), ויחול עליהם מס בשיעור הקבוע בסעיפים האמורים;

(4) כספים שנמשכו מקופת גמל במקרים ששר האוצר קבע בתקנות לפי סעיף קטן (א) כי לא יחול עליהם מס כאמור.”

סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) האמורים, בנוסחם הנוכחי נועדו למנוע ניצול לרעה של מנגנוני ההטבות שהיו קיימים בטרם תיקונו של חוק הפיקוח על קופות גמל, ואשר אפשרו לכאורה מעבר בין מסלולי החיסכון השונים, כך שהיה ניתן ליהנות הן מהטבות המס הניתנות להפקדות בקופת הגמל לקצבה העדיפות על אלה שניתנו בעת ההפקדה לקופת גמל לתגמולים, והן מהטבות המס שניתנו בעת משיכת חסכונות מקופת הגמל לתגמולים.

לאור העובדה שאין עוד אפשרות למעבר בין מסלולי החיסכון, וכן מכיוון שבתיקון מס’ 3 לחוק הפיקוח על קופות גמל נקבע כי משיכת כספים שיועדו לקצבה באמצעות היוונם לסכום חד-פעמי תותר בתנאי שהמושך הותיר בידיו סכום להבטחת קצבה מוערית, אין עוד צורך בהגבלה כאמור, ומוצע, כי היוון קצבה ייחשב כמשיכה כדין ובלבד שנעשה בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 23

של החבר, בדומה למגבלה הקיימת לענין הפקדה כאמור של שכיר המעוגנת בסעיף 17(א5) לפקודה.

לפיכך, מוצע להחליף את הוראות פסקת משנה (2) האמורה ולקבוע כי לא יתורו בניכוי תשלומים לקופת גמל לפיצויים ששילמה חברה כאמור בפסקת משנה (1) בשל חבר בסכום העולה על 11,950 שקלים חדשים ותשלומים לקרן השתלמות בסכום העולה על 4.5% ממשכורתו הקובעת של החבר.

בנוסף מוצע, בפסקת משנה (3) המוצעת, להגביל את הוצאותיה של חברת מעטים בגין הענקת קצבה למי שהיה עובד בחברה וכן בעל שליטה בה, או לקרובו. זאת, לאור הגדלת הפטור שניתן לקצבה כאמור בהצעת חוק זו, שתגרום לכך שהכנסתו של יחיד עד לגובה של כ-120,000 שקלים חדשים בשנה לא תמוסה כלל (בשל הפטור הניתן לקצבה ונקודות הזיכוי) וסכומים נוספים ימוסו בשיעורי מס מופחתים. מנגנון זה עלול להסיט משיכת כספים צבורים של בעלי שליטה בחברת מעטים שבבעלותם, בדרך של קצבה. לפיכך, מוצע להגביל את הקצבה המשולמת במקרים כאמור בדומה להסדר פנסיה תקציבית שהיה נקבע בשוק חופשי שאין בו יחסים מיוחדים.

סעיף 8 סעיף 87 לפקודה מעניק סמכות לשר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע כללים בדבר חיוב במס, החייב בו ושיעוריו, בעת משיכה “שלא כדין” של כספים מקופת גמל. בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) נקבע, כי משיכה חד-פעמית של כספים מקופת גמל לקצבה, לרבות על דרך של היוון כספים הצבורים בקופת גמל לקצבה, תיחשב למשיכה “שלא כדין” לענין זה, וזאת למעט סכומים הפטורים לפי סעיף 9א ולמעט מקרים מיוחדים המפורטים בסעיף קטן (ג) או בתקנות. וזה נוסחם של סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) האמורים:

”(ב) לענין סעיף קטן (א) ולענין תקנות שהותקנו מכוחו, יראו גם כספים אלה ככספים ששולמו בניגוד לתקנות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על קופות גמל:

(1) כספים ששולמו לעמית שלא בדרך של קיצבה, לרבות כספים ששולמו בדרך של היוון קיצבה, על ידי קופת גמל לקיצבה;

(2) כספים ששולמו לעמית שלא בדרך של קיצבה, לרבות כספים ששולמו בדרך של היוון קיצבה, על ידי קופת גמל, לרבות קופת גמל לקיצבה, הנובעים מהפקדות שנהנו מאחת ההטבות שלהלן:

9. בסעיף 120א לפקודה, בהגדרה "הנחות סוציאליות", במקום "קצבה מזכה כמשמעותה בסעיף 9א(א), הסכום הפטור על פי סעיף 9א(ב) והסכום הנקוב בסעיף 9א(ג)" יבוא "תקרת הקצבה המזכה בהגדרתה בסעיף 9א(א)".
10. בסעיף 125ג(ה), בסופו יבוא "ואולם הוראות סעיף זה יחולו על ריבית ורווחים אחרים שרואים אותם כהכנסה מריבית לפי הוראות סעיף 3(ה4)3".
11. לגבי שנות המס 2012 עד 2024 יקראו את סעיף 9א לפקודה כך:
 (1) לגבי שנות המס 2012 עד 2015 – בכל מקום בסעיף, במקום "67%" יקראו "43.5%";
 (2) לגבי שנות המס 2016 עד 2019 – בכל מקום בסעיף, במקום "67%" יקראו "49%";
 (3) לגבי שנות המס 2020 עד 2024 – בכל מקום בסעיף, במקום "67%" יקראו "52%".
12. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005² (להלן – חוק הפיקוח על קופות גמל), בסעיף 23 –
 (1) בסעיף קטן (א) –
 (א) ברישה, אחרי "לקופת גמל אחרת" יבוא "מחשבון אחד בקופת גמל לחשבון אחר";
 (ב) בפסקה (1) –
 (1) בפסקת משנה (א1), אחרי "תיעשה רק" יבוא "ממרכיב הפיצויים או";

ד ב ר י ה ס ב ר

ריבית. לפיכך מוצע לתקן את סעיף 125ג(ה) לפקודה ולקבוע כי על ריבית ורווחים כאמור יחול סעיף 125ג.

סעיף 12 ביום י"א בכסלו התשע"א (18 בנובמבר 2010) כללי תוקן חוק הפיקוח על קופות גמל פעם נוספת בתיקון שעיקרו תיקונים משלימים לתיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על קופות גמל, וזאת במסגרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 5), התשע"א-2010 ("ס"ח התשע"א, עמ' 60) (להלן – תיקון מס' 5 לחוק הפיקוח על קופות גמל).

בהתאם לשני התיקונים האמורים יהיו שני סוגים של קופות גמל לקצבה: קופת גמל לקצבה אשר משלמת ישירות קצבה לזכאים, בהתאם לתקנונה (להלן – קופת גמל משלמת לקצבה), וקופת גמל לקצבה אשר לא יהיה ניתן למשוך ממנה ישירות כספים שהופקדו בה, למעט כספים ממרכיב הפיצויים, אלא באמצעות העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה (להלן – קופת גמל לא משלמת לקצבה).

עוד נקבע בתיקון האמור כי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן – הממונה), לא ייתן אישור קופת גמל לקרן או לתכנית ביטוח כקופת גמל לתגמולים או כקופת גמל אישית לפיצויים, החל משנת 2008 ואילך, אלא לכספים שהופקדו לקופות האמורות בשל שנות המס שקדמו לשנת המס 2008.

לחוק הפיקוח על קופות גמל והתקנות שנקבעו מכוחו, ובפרט, הותרת קצבה מזערית להבטחת מקור פרנסה לקיומו של היחיד לשארית חייו. לאור האמור, סכומים שנמשכו כדיון והם מעבר לפטור הקבוע בסעיף 9א לפקודה, כנוסחו המוצע, יהיובו בשיעורי המס הקבועים בסעיף 121 לפקודה ולא ב"35%.

בנוסף, ומכיוון שתקנות לפי סעיף 87(א) לפקודה נועדו להרתיע נישומים מפני משיכת כספים בלי להותיר לרשותם קצבה מזערית, מוצע לעגן הוראה דומה להוראה הקיימת בסעיף 87(ג)3, ולקבוע כי בכל מקרה תקנות מכוח סעיף קטן (א) העוסקות בחיוב במס, בחייב ובשיעורי המס, לא יחולו על כספים ששיעור המס החל עליהם על פי הוראות הפקודה גבוה משיעור המס הקבוע בתקנות.

סעיף 9 מוצע לכלול את "תקרת הקצבה המזכה" בהגדרה "הנחות סוציאליות" שבסעיף 120א לפקודה, לצורך הצמדתה לשיעור עליית המדד לפי סעיף 120ב לפקודה.

סעיף 10 כהשלמה לתיקון סעיף 3(ה4) לפקודה, בסעיף 2 להצעת החוק, שבו נקבע כי ריבית ורווחים אחרים שקיבל יחיד והנובעים מכספים שהועברו לחשבון חדש כאמור בסעיף 23(א)2 או (ב2) לחוק הפיקוח על קופת גמל, כנוסחו בסעיף 12 להצעת החוק, יראו אותם כהכנסה מריבית, מוצע להחיל על כספים כאמור את הוראות סעיף 125ג לפקודה הן בשיעור המס החל על

² "ס"ח התשס"ה, עמ' 889; התשע"א, עמ' 3.

(2) בפסקת משנה (ב), אחרי "ממרכיב הפיזיים" יבוא "על משיכה של כספים מחשבון חדש כאמור בפסקאות (א2) או (ב2)";

(ג) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(א2) העברה של כספים ממרכיב הפיזיים בקופת גמל לא משלמת לקצבה או מקופת גמל אישית לפיזיים, לחשבון חדש בקופת גמל

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (1)(א), (ב)(2) ו-(ג)

בהתאם להוראות חוק הפיקוח על קופות גמל ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, במקרה שבו עמית זכאי לכספים ממרכיב הפיזיים בקופת גמל לא משלמת לקצבה או בקופת גמל אישית לפיזיים הוא חייב למשכס. כך גם לגבי כספים שזכאי להם מוטב של עמית שנפטר, מקופת גמל לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים או קופת גמל אישית לפיזיים.

כדי לעודד את העמיתים והמוטבים להמשיך ולחסוך את הכספים האמורים כך שהם יוכלו ליעד אותם לקצבה, מוצע לקבוע כי כספים כאמור, לאחר התחשבות מס, יועברו מקופת הגמל המקורית לחשבון נפרד בקופת גמל לא משלמת לקצבה על שמו של העמית או המוטב, לפי העניין, ואם הכספים מקורם בקופת גמל לא משלמת לקצבה, והעמית או המוטב מבקש להשאירם באותה קופה, יועברו הכספים מהחשבון המקורי בקופה לחשבון נפרד על שמו של העמית או המוטב, לפי העניין.

כספים כאמור לא יראו אותם כמרכיב פיזיים לעניין סעיף 23 לחוק הפיקוח על קופות גמל. אם בעל החשבון הנפרד יבחר בסופו של דבר למשוך את הכספים האמורים שלא בדרך של קצבה הוא יחויב בתשלום מס רווחי הון, שהיה חל אילו הכספים היו מופקדים בתכנית חיסכון, ואם הוא ימשוך אותם כקצבה יחולו על הרכיבים האמורים הוראות המשיכה שנקבעו בסעיף 23(א) ו-(ב), היינו: העמית יהיה מחויב למשוך את הכספים באמצעות קופה משלמת לקצבה, ועל היוון הסכום כאמור יחולו ההוראות בדבר רובד קצבתי מזערי.

לפסקה (1)(ב)

בשל תקלה שנמטה מנוסח סעיף 23(א)(1) לחוק הפיקוח על קופות גמל האפשרות של משיכת כספים בקופת גמל משלמת לקצבה בדרך של קצבה ממרכיב הפיזיים. בהקשר זה יצוין כי הכוונה לאפשר משיכה ממרכיב הפיזיים בקופת גמל משלמת לקצבה עולה גם מהוראות סעיף 23(ב)(1) לחוק הפיקוח על קופות גמל שקבעו את המגבלה בסעיף האמור רק לגבי משיכת כספים ממרכיב התגמולים. בלא התיקון האמור משיכת כספים ממרכיב הפיזיים בקופת גמל משלמת לקצבה שלא בדרך של קצבה או בדרך של היוון חלק מהקצבה לסכום חד-פעמי תיחשב כמשיכה שאינה לפי הוראות סעיף 23 לחוק הפיקוח על קופות גמל ויחולו עליה הוראות סעיף 87 לפקודה.

בסעיף 23(א)(1) לחוק הפיקוח על קופות גמל, כנוסחו לאחר תיקון מס' 5 לחוק הפיקוח על קופות גמל, נקבע כי בקופת גמל משלמת לקצבה, למעט קרן ותיקה, יהיה ניתן לבצע משיכת כספים באמצעות היוון חלק מהקצבה לסכום חד-פעמי, ובלבד שסכום הקצבה שיייותר בידו של עמית לאחר ביצוע היוון הקצבה יעמוד על סכום של 3,850 שקלים חדשים (להלן – סכום הקצבה שנותר בידי העמית). הסכום האמור יעודכן אחת לשנה לפי שינוי מדד המחירים לצרכן באותה שנה.

עוד נקבע בסעיף 23(א)(2) לחוק הפיקוח על קופות גמל כי לא יהיה ניתן למשוך כספים מקופת גמל לא משלמת לקצבה, למעט כספים ממרכיב הפיזיים וכן סכום צבירה מזערי בהגיעו לגיל פרישת חובה, כמשמעותו בחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004, אלא באמצעות העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה.

כמו כן, לצורך האחדת הכללים, נקבע בסעיף 23(א)(1) כי התנאים האמורים בעניין סכום צבירה מזערי יחולו גם לגבי קופת גמל לקצבה משלמת.

בנוסף, נקבע בסעיף 23(ב) כי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יקבע את המועדים והתנאים שבהם רשאי עמית למשוך כספים ממרכיב התגמולים מקופת גמל משלמת לקצבה שלא בדרך של קצבה או בדרך של היוון חלק מהקצבה לסכום חד-פעמי, בשל מצב בריאותי של העמית, בן זוגו, ילדו או הורהו וכן בשל מצב כלכלי של העמית או של בן זוגו.

גם בעניין זה לצורך האחדת הכללים נקבע בסעיף 23(ב) לחוק הפיקוח על קופות גמל כי אם קבע שר האוצר מועדים ותנאים למשיכה כאמור בשל מצב בריאותי או כלכלי יחול האמור גם לגבי קופת גמל לא משלמת לקצבה במועדים ובתנאים כאמור.

מאחר שלא ניתן להפקיד כספים חדשים לקופת גמל לתגמולים או קופת גמל אישית לפיזיים ובמטרה לעודד פריטים להגדיל את חסכונם הפנסיוני, מוצע לאפשר לעמיתים או מוטבים שחייבים למשוך כספים שלא בדרך של קצבה מקופת גמל לתגמולים, קופת גמל אישית לפיזיים או קופת גמל לא משלמת לקצבה להותיר את הכספים בקופת גמל לא משלמת לקצבה במטרה ליעדם לקצבה, ותוך הותרת האפשרות למשכס בסכום חד-פעמי בכפוף לתשלום מס רווחי הון.

בנוסף מוצעים כמה תיקונים משלימים לתיקון מס' 5 לחוק הפיקוח על קופות גמל.

לא משלמת לקצבה על שמו של העמית, שלא יהיה ניתן להפקיד אליו תשלומי כספים נוספים, וזאת לאחר שנוכח מהסכום האמור מס בהתאם להוראות סעיף 164 לפקודת מס הכנסה לגבי החלק שאינו פטור לפי סעיף 9(א7) לפקודה האמורה; כספים שהועברו לחשבון חדש כאמור לא יראו אותם כחלק ממרכיב הפיצויים לעניין סעיף זה;

(ב2) העברה של כספים המגיעים למוטב מקופת גמל לא משלמת לקצבה, מקופת גמל לתגמולים או מקופת גמל אישית לפיצויים, לחשבון חדש בקופת גמל לא משלמת לקצבה על שמו של המוטב, שלא יהיה ניתן להפקיד אליו תשלומי כספים נוספים;

(2) בסעיף קטן (ה), אחרי ההגדרה "חוק הביטוח הלאומי" יבוא:

"מרכיב התגמולים" – המרכיבים בחשבון קופת גמל לקצבה של תשלומים שאינם מרכיב הפיצויים;

תחילה, תחולה והוראות מעבר

13. (א) תחילתו של חוק זה, למעט סעיפים 8(ג)1 ו-9א(ו) לפקודה, כנוסחם בסעיפים 3 ו-7(5) לחוק זה ולמעט סעיף 23 לחוק הפיקוח על קופות גמל, כנוסחו בסעיף 12 לחוק זה, ביום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012) (בסעיף זה – יום התחילה), והוא יחול על קצבה המשתלמת בעד תקופה שתחילתה ביום האמור או לאחרי.
- (ב) תחילתו של סעיף 8(ג)1 לפקודה, כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה, ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011), והוא יחול על הפרשי קצבה המשתלמים ביום האמור או לאחרי.
- (ג) הוראות סעיף 9א(ג) לפקודה, כנוסחו בסעיף 5(4) לחוק זה, יחולו על מי שהגיע לגיל הזכאות בהגדרתו בסעיף 9א(א) לפקודה, כנוסחו בסעיף 5(1) לחוק זה (בסעיף זה – גיל הזכאות) ביום התחילה או לאחרי; על מי שהגיע לגיל הזכאות לפני יום התחילה יחולו הוראות סעיף 9א(ג) לפקודה וההגדרה "מענק פטור" שבסעיף 9א(א) לפקודה, כנוסחם ערב יום התחילה.

ד ב ר י ה ס ב ר

יחול כבר ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011), לגבי הפרשי קצבה שהשתלמו במועד זה ואילך. תיקון זה נדרש מכיוון שהפרשי קצבה לא נכללו במסגרת ההכנסות שאותן ניתן לפרוס לפי סעיף 8(ג) דבר שיצר פגיעה במקבלי הפרשי קצבאות, כפי שהוסבר לעיל.

לסעיף קטן (ג)

מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 9א(ג) לפקודה, כנוסחו בחוק המוצע, העוסקות במענקים פטורים ובהשפעתם על הפטור לקצבה ("נוסחת השילוב") יחולו רק על מי שביום התחילה הגיע לגיל הזכאות בהגדרתו בסעיף האמור, קרי גיל פרישה, או הגיל שבו החל יחיד לקבל קצבה מזכה, כולה או חלקה, לפי המאוחר. לגבי מי שהגיע לגיל הזכאות בהגדרתו בתיקון זה לפני יום התחילה, יחול סעיף 9א(ג) כנוסחו לפני התיקון המוצע, ותחול ההגדרה "מענק פטור" בהגדרתו בסעיף 9א(א) לפקודה כנוסחו לפני התיקון המוצע.

אשר על כן, מוצע לתקן את הסעיף ולהוסיף את החלופה כאמור.

לפסקה (2)

בסעיף 23(ב) לחוק הפיקוח על קופות גמל נעשה שימוש במונח מרכיב תגמולים, בלי להגדירו. מוצע להוסיף הגדרה למונח האמור.

סעיף 13 לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק המוצע, למעט החריגים המפורטים בו, תהיה ביום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012) (להלן – יום התחילה), והוא יחול על קצבה המשתלמת בעד תקופה שתחילתה ביום התחילה או לאחרי.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע כי התיקון המוצע לסעיף 8(ג)1 לפקודה, בסעיף 3 להצעת החוק, העוסק בפריסה של הפרשי קצבה

(ד) קיבל אדם לפני יום התחילה מענק פטור כהגדרתו בסעיף 9א(א) לפקודה, כנוסחו ערב יום התחילה, שהיה מובא בחשבון לעניין סעיף 9א(ג) לפקודה, כנוסחו ערב יום התחילה, ואותו אדם טרם הגיע לגיל הזכאות ערב היום האמור, יחולו עליו הוראות סעיף 9א(ג) לפקודה, כנוסחו בסעיף 5(4) לחוק זה, אלא אם כן בחר, בהודעה לפקיד שומה שהגיש בתוך 90 ימים מיום פרסומו של חוק זה, כי לעניין חישוב הפחתת סכום הפטור החודשי של הקצבה יחולו עליו הוראות סעיף 9א(ג) לפקודה וההגדרה "מענק פטור" שבסעיף 9א(א) לפקודה, כנוסחם ערב יום התחילה, וזאת הן לגבי המענק האמור והן לגבי מענקים נוספים שקיבל לפני יום התחילה או שיקבל לאחריה.

(ה) קיבל אדם לפני יום התחילה מענק פטור כהגדרתו בסעיף 9א(א) לפקודה, כנוסחו ערב יום התחילה (בסעיף קטן זה – ההגדרה הישנה למענק פטור), ואותו מענק לא היה מובא בחשבון לעניין סעיף 9א(ג) לפקודה, כנוסחו ערב יום התחילה, או קיבל אדם לפני יום התחילה מענק נוסף לקצבה ששולם כאמור בפסקאות (1) עד (3) להגדרה הישנה למענק פטור, לא יובא המענק האמור בחשבון לעניין סעיף 9א(ג) לפקודה, כנוסחו בסעיף 5(4) לחוק זה.

(ו) על אף הוראות סעיף 9א(ה) לפקודה, כנוסחו בסעיף 5(6) לחוק זה, ניתן ליחיד פטור ממס בשל קצבה מזכה לפי הוראות סעיף 9א לפקודה, לפני יום פרסומו של חוק זה, רשאי הוא להגיש לפקיד השומה בקשה כאמור באותו סעיף, בתוך 90 ימים מיום הפרסום האמור.

(ז) תחילתו של סעיף 9א(ו) לפקודה, כנוסחו בסעיף 5(7) לחוק זה, ביום י"ט בטבת התשע"ג (1 בינואר 2013) והוא יחול לגבי יחיד שנפטר ביום האמור או לאחריה.

(ח) תחילתו של סעיף 23(א)(1) לחוק הפיקוח על קופות גמל, כנוסחו בסעיף 11(ב)(1) לחוק זה, ביום י"א בכסלו התשע"א (18 בנובמבר 2010).

ד ב ר י ה ס ב ר

שהתקבל מהיוון פסקאות תוגש בתוך 90 ימים מהיום שבו ניתן לו לראשונה פטור מס בשל קצבה מזכה לפי סעיף 9א לפקודה, כנוסחו בסעיף 5 להצעת החוק (ר' דברי הסבר לסעיף האמור). מוצע לקבוע כי יחיד שקיבל פטור ממס בשל קצבה מזכה לפני יום פרסומו של החוק המוצע, רשאי לבקש פטור בשל היוון כאמור בתוך 90 ימים מיום הפרסום האמור.

לסעיף קטן (ז)

מוצע כי תחילתו של סעיף 9א(ו) כנוסחו בסעיף 5(7) להצעת החוק, תהיה בחדש ינואר 2013 והוא יחול לגבי יחיד שנפטר ביום האמור או לאחריה. זאת, כדי לאפשר היערכות בהתאם להוראות הסעיף המוצע.

לסעיף קטן (ח)

לנוכח האמור בדברי ההסבר לסעיף 11(ב)(1) המוצע, מוצע לקבוע כי תחילתו של התיקון האמור תהיה ביום תחילתו של תיקון מס' 5 לחוק הפיקוח על קופות גמל, כך שהיא תחול לגבי משיכת כספים ממרכיב הפיצויים מהמועד האמור ואילך.

לסעיפים קטנים (ד) ו-(ה)

מוצע לקבוע כי אדם שטרם הגיע לגיל הזכאות (שכן מי שהגיע לגיל הזכאות חל עליו סעיף קטן (א)), וקיבל לפני יום התחילה מענק פטור כהגדרתו בסעיף 9א(א) לפקודה כנוסחו לפני התיקון המוצע, ומענק זה היה בא בחשבון לצורך חישוב נוסחת השילוב טרם תיקונה בחוק המוצע, תחול עליו נוסחת השילוב לפי החוק המוצע אלא אם כן בחר, בהודעה לפקיד שומה שהגיש בתוך 90 ימים מיום פרסומו של החוק המוצע, כי לעניין חישוב הפחתת סכום הפטור החודשי של הקצבה יחולו עליו הוראות סעיף 9א(ג) לפקודה וההגדרה "מענק פטור" שבסעיף 9א(א) לפקודה, כנוסחם ערב יום התחילה, וזאת הן לגבי המענק האמור והן לגבי מענקים נוספים שקיבל לפני יום התחילה או שיקבל לאחריה.

עוד מוצע לקבוע כי מענק פטור שניתן לפני יום התחילה ואילו היה חל עליו סעיף 9א כנוסחו ערב יום התחילה, לא היה נלקח בחישוב הפגיעה בפטור לקצבה, לא יילקח בחשבון גם בעת הענקת הפטור על פי סעיף 9א כנוסחו בחוק המוצע.

לסעיף קטן (ו)

סעיף 9א(ה) לפקודה, כנוסחו המוצע בסעיף 5(6) להצעת החוק, קובע כי בקשה לקבלת פטור ממס על סכום